

De Teekenschool

Vakkennis uitbreiden beter dan kattenkwaad uithalen

Voor voortgezet onderwijs kun je nu niet meer in Scherpenzeel terecht. Vroeger waren hier een landbouwschool, een mavo en ook een Teekenschool. De eerste lessen van de Teekenschool, die later Avondnijverheidsschool werd, waren in 1921, negen maanden na de oprichting in 1920.

Al in maart 1920 is er een bijeenkomst in de Sociëteit (Boschzicht) om de Teekenschool in Scherpenzeel in het leven te roepen. Het is met name Wim Westerhuis die het initiatief tot oprichting neemt. Hij stelt een commissie samen om dit te verwezenlijken. Westerhuis is secretaris van de timmerliedenbond. Hij vindt dat jonge vaklieden de gelegenheid moeten krijgen zich verder te ontwikkelen. De jonge vaklieden kunnen hun tijd tenslotte beter besteden aan uitbreiding van hun vakkennis dan aan het uithalen van kattenkwaad. Gradus ten Broek wordt voorzitter van de nieuwe school met aan zijn zijde o.a. Chris Middeldorp en Wim Westerhuis die respectievelijk de functies van secretaris en penningmeester krijgen. Voordat het onderwijs van start kan moeten nog de nodige hindernissen worden genomen. De onderwijsinspectie moet goedkeuring verlenen voor de nieuwe opleiding. Het aanstellen van personeel en het verkrijgen van subsidie kost ook tijd. Het betekent dat de eerste lessen pas driekwart jaar later op 3 januari van 1921 gegeven kunnen worden. Ze staan o.l.v. de leraren Krabbe en Kooi. Er kunnen veertig leerlingen deelnemen aan de cursussen. Er is een tweejarige cursus vaktekenen voor volwassenen en een driejarige opleiding voor jongeren waar de vakken taal, rekenen, hand- en vaktekenen worden gegeven. Meer dan 50 jongens schrijven zich in, zodat verschillende kandidaten moeten wachten totdat er plaats is. De lessen worden van september tot april in de avonduren in de openbare school gegeven. Er wordt in 1921 gestart met drie groepen die wekelijks twee of drie avonden les krijgen.

Tentoonstelling

Aan het eind van het schooljaar is er een tentoonstelling waar het werk van de leerlingen is te bekijken door ouders en andere belangstellenden. Ook burgemeester Royaards behoort tot de geïnteresseerde bezoekers die de ongeveer driehonderd werkstukken bekijken. Vanwege de grote belangstelling wordt de expositie de volgende jaren in de (oude) eierhal georganiseerd. De leerlingen van de Teekenschool zijn niet leerplichtig en dat werkt het verzuim in de hand. Om dat tegen te gaan worden zij die de lessen trouw bezoeken in 1925 voor hun aanwezigheid beloond. Om onduidelijke redenen neemt de belangstelling voor deelname aan de cursussen in 1932 af. En wel zo dat het bestuur in 1934 besluit er (tijdelijk) een punt achter te zetten. Maar daarmee is de opleiding niet definitief van het toneel verdwenen.

Avondnijverheidsschool

In 1946 is er een herstart. Chris Middeldorp en Wim Westerhuis zijn nog altijd actief als bestuurslid. Zesendertig leerlingen melden zich aan voor een avondcursus. Dat aantal loopt al snel op tot vijftig in de jaren daarna. In 1951 wordt de naam Teekenschool veranderd in 'Avondnijverheidsschool voor jongens'. Het aanbod van cursussen is uitgebreid, zodat de nieuwe naam beter past bij de school. Er zijn cursussen voor metaalbewerkers, bouwvakkers en schilders. De A-cursus duurt drie jaar en is bestemd voor jongens die de ambachtsschool hebben doorlopen. De vijfjarige B-cursus is voor jongelui die na de lagere school direct aan het werk zijn gegaan. Op de Avondnijverheidsschool kun je je vakmanschap ontwikkelen, maar veel jongens gaan er naartoe om zich om te scholen, omdat er in hun eigen vak geen werk is. Wekelijks zijn er vier cursusavonden van kwart voor zeven tot kwart over negen. Drie avonden worden besteed aan praktijklessen, de vierde avond volgen de jongens theorielessen. Voor het werven van cursisten gaan de bestuursleden op bezoek bij potentiële kandidaten om hen te wijzen op het belang van de opleiding voor hun toekomst. De exposities aan het eind van de cursus zijn in die jaren in 't Zwaantje of Marktzicht. Naast werkstukken van de leerlingen zijn er ook allerlei apparaten en meetinstrumenten waarmee gewerkt wordt tentoongesteld. In 1956 worden ook cursussen motoren- en tractorkennis georganiseerd. De lessen worden nog altijd in de openbare lagere school gegeven, maar er wordt ook gebruik gemaakt van het clubgebouw van accordeonvereniging Fortissimo aan de Beukenlaan. Jaarlijks wordt er een excursie georganiseerd. In 1959 brengen de leerlingen een bezoek aan de Rotterdamse Droogdok Mij. Naast leraren uit andere plaatsen zijn de heren Van der Hoeff en Van Gemert uit Scherpenzeel aan de Avondnijverheidsschool verbonden. Van der Hoeff is directeur. In 1963 besluit de overheid de subsidie aan de Avondnijverheidsscholen stop te zetten. Desondanks gaat de opleiding dankzij veel belangstelling van cursisten eerst nog door. Uiteindelijk zijn er in het hele land nog maar twee scholen over, waarvan één in Scherpenzeel. Zonder subsidie is het echter onmogelijk de school in stand te houden, zodat de plaatselijke Avondnijverheidsschool in 1963 ter ziele gaat.

Augustus 2021